

אין להניח כי החלטת מרכז מפא"י להעביר את שיטת הבחירות האזוריות עוד ככנסת הנוכחית היא בת-ביצוע. רבים מן הח"כים של מפא"י התנגדו לתוכנית בי. גיי. להנהיג בחירות אזוריות, ינסו לזדות את ההכרעה בניינין זה לכנסת השלישית.

צירות יפאנית תוקם בקרוב בתל-אביב, לאחר שמונה הציר היפאני באנקרה גס לתפקיד ציר יפאן בישראל. דיפלומאט יפאני בדרגת מזכיר-סגירות ימונה על הצירות בתל-אביב.

נראה כי יחסי יפאן-ישראל לא יצטמצמו לשטחי המדיניות והמסחר בלבד, יורחבו גם על שטחים תרבותיים: לאחרונה נפתחה בבית הספר לדיפלומטים בסוקיו כתה עברית, בה נרשמו עד כה ארבעה-עשר תלמידים.

הסיבה לעיכובו בארצות-הברית של השגריר האמריקאי המיועד לישראל, אדוארד לאוסון, נעוצה בעובדה שנוכחות עתה התייעצויות בואשינגטון, בקשר להגשת כתב-האמנה של לאוסון בירושלים. דבר אחד כבר ברור כמעט: לאוסון לא יסור את כתב-האמנה בירושלים. אולם כיוון שאין להניח שישראל תסכים לקבל את המסמכים בתל-אביב, עדיין מחפשים האמריקאים פתרון של פשרה.

ייתכן כי להשתתפותו של דוד הכוהן בהזדמנות זו להגשים בא"ם תהיה תוצאה מדינית חשובה. הכוהן ינסה בהזדמנות זו להגשים את רעיונו להידוק-הקשרים עם מדינות גוש-קולומבו, ייפגש לשם כך עם פקידים בכירים בממשלת הוודית, אשר אחד מהם מוכר הכוהן אישית כקצין צבא הודי גבוה, ששירת בתקופת מלחמת העולם השנייה בא"י, היה ממונה על מחנה-פועליי-הנדסה של הצבא הבריטי בסביבת חיפה.

מנחם גלי, הקונסול והנספח המסחרי של ישראל בתורכיה, יועבר מתפקידו, אם ייענה משרד-החוץ לדרישות הצ"כ. גלי העליב את סגן-שר-המסחר והתעשייה, זלמן סוזאייב, בעת ביקורו באיזמיר, לא חודיע על ביקורו כלל לממשלת-תורכיה ולעתונם.

המתן להחמרת ההוראות הממשלתיות בקשר למסירת ידיעות לעתונאים על-ידי פקידים בלתי-מוסמכים (כל הפקידים — פרט למנהלים כלליים וקציני-עתונות). נציבות שירותי-המדינה נתבקשה להכין עבור הממשלה הצעת-תקנון, לפיה יופטר אוטומטית — ללא כל זכות פיצויים — כל פקיד אשר מסר הודעה מזיקה, או בלתי-מזיקה, לעתונות. הגוף שיכריע בדבר: בית-הדין המשמעי של עובדי-המדינה.

הצ"כ מנסים לדרג 6 מיליון ל"י לזימון מסע-הבחירות שלהם לכנסת השלישית. התאחדות-בעלי-התעשייה כבר הודיעה על נכונותה להשתתפות רצינית בסכום זה, אך לעומת זה טרם נתקבלה כל תשובה מארגון-הסוחרים ולדברי אנשי הארגון אין זה עיכוב מקרי, ייתכן כי אפילו אם לא תוקם רשימה נפרדת של הסוחרים, לא יתמכו אלה הפעם מבחינה כספית בצ"כ, אם כי יאפשרו לחבריהם להצביע כראות עינם.

שמועות עדיין לא נתאשרו טוענות כי עורכו הראשי של עתון כלתי תלוי, גוסטאב שוקן, יופיע כמועמד בבחירות לכנסת ברישימה של אחת המפלגות כמועמד בלתי-תלוי. אולם לדברי האנשים המפיצים שמועות אלה יקח שוקן באותו פרק זמן חופשה מעיתונו כדי שהעיתון יישאר עצמאי, כביכול.

החלטת מזכיר מערכת, הדור- לוי יצחק הירושלמי ביוסף אויצקי הנה נצחון נוסף של מנגנון מפא"י ושרת על בי. גיי. הירושלמי, איש-בי. גיי. מובהק, המרה לא פעם את פי מנגנון-המפלגה בהתאם להוראות בן-גוריון. מזכירות מפא"י החליטה כי עיתון-המפלגה חייב לסור למרות המנגנון החוקי של המפלגה, סילקה את מזכיר-המערכת מתפקידו.

עורך העתון, מעריב- ופקיד ממשלתי גבוה ימצאו את עצמם במצב בלתי-נעים, אם יסכים תתי-השטח, הרב רוזנברג, להסיר את חסינותו, להיתבע לדין על-ידי שורת-המתנדבים, יגלה תוך מהלך-המשפט מהיכן קיבל מעריב את הודיע של הוועד המשפטי על פרשת-רוזנברג. אם קראת את הספר, יומנה של נערה, שנכתב על ידי אנה פראנק, הנערה היהודיה שנרצחה על ידי הנאצים בהולנד, לאחר שהסתתרה זמן רב בבונקר, תוכל בקרוב ליהנות מגירסה מוסרטת של הספר. זכויות ההסרטה נקנו על ידי חברת-סרטים הולנדית גדולה, המחפשת עתה נערה מתאימה לתפקידה של אנה.

כן נודע כי הספר הומחז, יוצג בקרוב על במות ניו-יורק, בהשתתפות השחקנית היהודיה בת ה'16, טיוזן שטרסברג.

בעיית מצויאת מאמן מעודה לנבחרת-הכדורגל הישראלית תמצא את פתרונה בימים הקרובים, לאחר שיבוא לארץ אברהם דונני, 29, מי שהיה אחד מטובי שחקני הכוח-חינה, סיר בשנת 1936 בארצות-הברית עם מכבי תל-אביב, שימש לאחרונה כמאמן נבחרת-הכדורגל של קולומביה.

אל תתנה תקוות בהצגות ישראל במשחקי חים-חתיכות, שיתקיימו בתחילת שנת 1955 בספרד: הוועד האולימפי הספרדי הודיע לאחרונה לישראל כי, לצערנו, אין באפשרותו להגדיל את מספר הארצות המשתתפות במשחקים. היה זה רמז דק לכך כי ארצות-ערב הפעילו לחץ חזק על ספרד, אילצו אותה למנוע את השתתפות הנבחרת הישראלית במשחקים.

אם אתה תושב-חיפה, יש לך סיכויים לזכות בקרוב בתי-אמרון משלך: מאחר שלא קיימו אנשי הקאמרי את הבטחותיהם להקים טיף בחיפה, מעיינת העירייה בהצעה להקים תיאטרון מקומי, למשוך שחקנים מעולים מתיאטרונים תל-אביביים.

פרשת "קללת קברות-פרעה" תעלה שוב על דפי העתונות, תשמט חומר לחקירות, לאחר שמתו שתי בנותיו של זאכי נור, הארכיאולוג המצרי הנווד, חודש ימים לאחר שגילה אביהן את ספירות-השמש בתוך פירמידת כיאופס במצרים.

העם

דיח חדש

ריח של סתו החל מרחף, השבוע, בשפלה ובהרים של ישראל. יחד עמו ריחף במרחב ריח מזור, נשכח מזמן. היה זה ריח של שלום.

איש לא ידע מנין בדיוק באו השמועות. הן צצו כאילו מעצמן, כפרי הדר אחרי הגי שמים הראשונים. פתאום ידעו הכל: הערי בים הבטיחו לאמריקאים שהם מוכים לשלום, אל תבנאי ישראל תסכים לתנאים ה' נראים לערבים.

הפעם לא נעם הריח גם לאפם של שוה ררהשלום המושבעים בישראל. איראפסו היה לתאר כלל שלום שיחזיר את גלגלי ההיסטוריה אחורה, לנובמבר 1947. יותר מדי דם זרם בינתיים בשדות פלשת ובגג' עות הגליל. תמרון הערבים לא הבטיח שלום מהיר, אלא הגברת הלחץ האנגלו-אמריקאי על ישראל.

אמר השבוע דיפלומט ישראלי: "אל נשלה את עצמנו! הערבים עוד אינם מוכנים לי שלום. הם עכשיו בשלב מסוכן מאוד: הם כבר התחזקו די צרכם כדי שלא יפחדו מפי גי ישראל, אך הם עדיין לא התחזקו די צרכם כדי שירגישו בטחון עצמי אמיתי. שיאפשר להם לראות את ישראל באופן אויביקטיבי..."

אותו דיפלומט רמז, בדבריו, כי על ישי ראל לחכות להתפתחות מצב-הרוח הערבי אולם אם היתה זאת דרך בטוחה ביותר. היתה צפויה הסכנה שבהעדר הכניית-שלום ישראלית ברורה ומוצקת, הנשענת על ציר כי ישראל וכוחה, תצטרך ישראל להתי גונן מפני תכנית-שלום שתסמוך על צרכי שליטי ערב — והכוח האמריקאי.

מפלגות השיטה והדרך

עשרות רבות של שוטרים וקציני-משטרה רבים הקיפו בסוף השבוע שעבר את בית-גורדון ברחובות, שברו בשבע עיניים לבל יזתנו וז לתוך האולם בו התכנסו כ-100 המהוים את אחד המוסדות החשובים של מפ' לגת השלטון במדינה — מרכז מפא"י. כמה דקות לפני שנפתחה הישיבה הופיע משדה בוקר החבר החשוב ביותר, לבוש חאקי, דוד בן-גוריון: ישיבה זו ותוצאותיה היו עלולות להכריע אם ומתי יחזור בי גיי. לי זירה המדינית.

בי. גיי. בזנז זמן רב בניתוח המצב המדיני ני "הנראה אחרת בנגב מאשר בבניין ה' כנסת בירושלים", הוא חזר על הסיסמות הרגילות של איה-הסכמה לכל "היותורים על פעולותינו במסגרת הסוכרנית של המדינה". אולם הקהל לא בא לשמוע ציונות זו: הוא חיכה לשמוע את דבריו המעשיים של בי. גיי. הצפייה לא היתה ממושכת, בי. גיי הצליח לפני הקהל את תוכניתו לבחירות אזוריות, בניגוד לשיטת הבחירות היחסיות הקיימת עתה. הוא תבע לנסות להעביר שיטה זו עוד בכנסת הנוכחית, אם יסכימו גם הצ"כ להצביע עבורה.

בויכוח, שבא אחרי דבריו, היה ברור כי רוב חברי המרכז תומכים בהצעת בי. גיי, אם כי אחדים עוררו שאלות חמורות. שאל אחד: מה יהיה על האזורים החקלאיים, ב' הם עלולה מפ"ם לקבל רוב? בן-גוריון לא המתין לתירו להשיב, סרץ בקריאת-ביניים: "זך תלוי מי יסמן את האזורים." וכששאל אחד מה יהיה על תל-אביב, בה עלולים הצ"כ לזכות ברוב, ענה בן-גוריון כי כבר השיב על כך בקריאת הביניים הקודמת שלו.

המצפון התל-אביבי. ההתנגדות ה' רעיונית-סוליטית היחידה הובאה ע"י ח"כ הרצל ברגר, אשר טען כי במדינה כה קטנה אין לכל איזור אינטרסים מסויימים משלו. הוא אמר כי הבעיות העומדות כיום לפנינו אינן בעיות של איזור זה או אחר בארץ, אלא בעיות מדיניות החוץ ועניני בטחון. הוא טען כי בחירות אזוריות מוצדקות רק במדינות גדולות מאד בהן יש בעיות מקריות ספציפיות, ויש אפילו לעיתים אופי לאומי שונה לתושבי אזור מסויים. "מה יהיה" אמר, "אם יחשוב ציר-מפא"י מתל-אביב, כי אין הצדקה לקריה-קירק-הנגב למ רות שהרבר עלול לגרום נזק זמני פעוט לי תושבי-העיר. בהתאם למה יצביע — בהתי אם למצפנו הלאומי, או בהתאם למצפנו התל-אביבי?"

אולם לחברי מרכז מפא"י היה ברור כי אלה הן "בעיות תיאורטיות-מדעיות" כפי שהגדיר אחד מחברי מזכירות המפלגה. ה' בעייה המעשית היתה פשוטה: האם שיטה זו תביא למפא"י את הרוב שבו תוכל לפעול ללא צורך בקואליציות גדולות? הוא ה' תנאי לשובו של בי. גיי לחיים הפוליטיים. מרכז מפא"י היה ברובו סבור שכן הדבר: 52 הצביעו בעד השיטה החדשה. 6 (ביניהם שמואל דיין, בר-רב-האי, הרצל ברגר ושלמה לביא) הצביעו נגד ההצעה ו-17 איש נמנעו מהצבעה. אולם תופעה מענינת היא כי כ' 20 איש מבין הנמנעים והמתנגדים היו חברי סיעת מפא"י בכנסת.

היה ברור לכל כי הבעייה לא תיפתר ברובות. מנגנון מפא"י חייב עתה להכין את הצעת חלוקת-האזורים בקויה הכלליים, להביאה למשא ומתין עם הצ"כ. הציונים ה' כלליים יוכלו לשפוט רק לפי ההצעה המפור' שת, אם כדאי להם להסכים להצעה זו. אמר אחד מחברי מרכז מפא"י המקוים שההצעה תיפול: "אם הסימון יהיה לטובת מפא"י — הרי ממילא יהיה נגד הצ"כ, ולהיפך — ועל כן אין סיכויים שההצעה תתקבל על דעתם." ההנמקה ברורה — אם תסומן תל-אביב כולה, למשל, כאיזור בחירות אחד, עלולים הצ"כ לזכות בת"א. אם תחולק העיר לאי-זורים קטנים יותר לפי ההנחות של מפא"י היכן מרכזו מספר גדול של אוהדים, תזכה מפא"י, על כן הבעייה אינה, למעשה, שיטת הבחירות, אלא דרך ביצוע ועל כך לא נאמר דבר בישיבת מרכז מפא"י, על כך יוכרע רק כחדרי-חדרים.

פרשת קסטנר תור הסינאור

ביום ה' שעבר נחת מטוס של ט.ו.א. בשדה-התעופה בלוד. בין המון היורדים ממנו היה גם עורך-הדין שמואל תמיר. הוא חזר זה עתה מסיוור של שבוע בשווייץ וספר, מקום שם גבה עדויות מ-20 אישים ידועי-שם, ביניהם רובלבו מקליל, מי שהיה נציגו של הנשיא רובלט בשווייץ, אנדרי בולאש, מפקד-גיטו קלוי ורבים אחרים. הפגישות אורגנו על-ידי יצחק שטרנבוך, אשר נשא בכל הוצאות מסעו של תמיר.

תמיר היה מלאר רשמים מאירומה, ממש כשם שתיק-העור שלו היה מלא מסמכים. אמר הוא: "צר לי לראות את גרמניה שבה ומתחזקת. שווייץ מלאה מוצרים גרמניים."

רק 10 דקות. למחרת בבוקר כבר ישב תמיר לעולו של השופט, בנימין הלוי. הוא דרש להזמין את קסטנר לחקירה צול-בת שלישית-סופית. נושא-החקירה: מקלילן טען כי הוא נפגש עם קסטנר לאחר המל-חמה, לא בעת המלחמה — כפי שטען קס-טנר בעדותו. התובע, חיים כהן, לא הת-נגד, אך עמד על כך שהחקירה לא תמשך יותר מעשר דקות. תמיר הסכים.

הפעם נערכה ישיבת בית-הדין באולם ריק לגמרי: איש לא ידע שהיא תתקיים. קסטנר טען כי מקלילן לא רצה, נראה, לסכן את עצמו בגלותו כי הוא נפגש עם גתיך-אויב. התריס תמיר: "אם כן, מדוע הוא הודה כי הוא נפגש עם קצין הס"ס, קורט בכר?"

הלוי הפסיק את תמיר: עשר הדקות הס-תיימו. אולם הוא עצמו ניגש לחקור את קסטנר, הכניז: "אמור את כל אשר יש לך לומר." קסטנר ניצל את ההזדמנות, חזר במשך שלוש שעות על סיפורו הישן, כשידיו שלו-בות כידו נזיר מתחלל.

תמיר ישב והאזין בשקט. רק פעם אחת, כאשר שלח קסטנר הערה חריפה לעברו, קם ואמר: "לא התערבתי, מפני שאני מבין כי הנאשם האמיתי משפט זה הוא קסטנר, וכי כבוד השופט רצה לתת לו הזדמנות לומר את המלה האחרונה. אני מעוניין כי איש לא יאמר שלא היתה לו הזדמנות לדבר את דבריו. אבל אסור לו לנצל את ההזדמנות כדי להעליב אותי." קסטנר התנצל.

אולם מלא. ביום א' כבר היה בית המשפט המחוזי הירושלמי מלא עד אפס מקום: חיים כהן התכוון לפתוח בנאומו אפס כסוף. הוא היה ידוע היטב כאומן הסכומים, ועורכי דין, סטודנטים וכל האנשים הקשר רים למשפט באו להאזין לדבריו.

כפי שצפנו רבים, לא הצטמצם הן לעוב' דות. נאימו המצוין שנמשך למעלה משש שעות סכב על נושא אחד: "לא לכם לש' פוט'! אחרים מקטעי הנאום העלו דמעות